

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855

von —: अनुचरो मधुपर्को भो इति KAUG. 90. सुते लक्ष्मणानुचरम् R. 1, 24, 3. लक्ष्मणानुचरो रामः 4, 16, 10. सुमित्रानुचरा 2, 73, 14. विवरानुचरो ग्रन्थिरप्सु बुद्धको यथा Suçr. 1, 282, 5. — b) die Folgestrophe, entsprechend der Eingangsstrophe (प्रतिपद), bei gewissen gottesdienstlichen Recitationen: आ ता रयं यथोतय (RV. 8, 37, 1.) इदं वसो सुतमन्ध (2, 1.) इति रायंतरी प्रतिपदायंतरो अनुचरः Ait. Br. 8, 1. Āçv. Çr. 3, 14, 18, 7, 6.

अनुचारक (wie eben) gaṇa मक्षिष्यादि.

अनुचित (3. अ + उचित) adj. f. आ 1) unpassend, ungehörlich: कर्मन् PAÑKAT. 217, 8. कार्य Hit. II, 142, v. 1. — 2) nicht gewohnt an, mit dem gen.: दुःखस्य R. 2, 58, 5. 66, 9.

अनुचितन (von चित् mit अनु) n. wehmüthige Zuriickerinnerung Sāh. D. 67, 1.

अनुच्छिदं (von क्त्वा mit अनु) ein besonderer Theil des Gewandes ÇAT. Br. 3, 1, 2, 18.

अनुच्छिष्ट (3. अ + उच्छिष्ट) adj. nicht übrig gelassen, rein (उच्छिष्ट-भिन्न, पवित्र) HALĀJ. im ÇKDr.

अनुज (von जन् mit अनु) P. 3, 2, 101, Sch. 1) adj. nachgeboren, der jüngere (Gegens. ज्येष्ठ): पुत्रः M. 9, 117. धाता 57. R. 1, 71, 13. 3, 24, 3. 5, 89, 55. पुत्राः पौत्रास्तथानुजाः Söhne, Enkel und noch entferntere Nachkommen 6, 36, 4. Am Ende eines comp. nach Jemand geboren P. 3, 2, 100. पु-मनुजा (= पुमांसमनुसूय जाता), ह्यनुजः Sch. — 2) m. ein jüngerer Bruder AK. 2, 6, 1, 43. 2, 7, 55. H. 526. 532. M. 11, 60. Hip. 1, 46. BRĀHMAN. 3, 8. R. 2, 21, 63. 5, 89, 67. 6, 70, 59. 71, 1. RAGH. 12, 20. — 3) f. जा a) eine jüngere Schwester R. 3, 4, 52. — b) N. einer Pflanze (त्रायमाणालता) RĀGAN. im ÇKDr. — 3) n. N. eines Parfums (प्रयौष्टरीक) ebend.

अनुजात (wie eben) 1) adj. a) nachgeboren. — b) wiedergeboren, d. i. mit der heiligen Schnur umgürtet (vgl. द्विजः दत्तजाते अनुजाते (KULL.: जातदत्तान्तरे) च कृतचूडे च (KULL.: चकारात्कृतोपनयने च) संस्थिते (= मृते) M. 5, 58. — c) ähnlich geboren; ein Sohn heisst अनुजात, wenn er dem Vater an Vorzügen gleich ist, PAÑKAT. I, 441. 442. — 2) f. ता eine jüngere Schwester TITHJĀDITATVA im ÇKDr.

अनुजिघ्रं (von घ्रा mit अनु) adj. anschnuppernd: अनुजिघ्रं प्रमृशते क्व-व्यादमृतं रिकम् । अराया अक्किष्किना ब्रह्मः पिङ्गे अनीनशत् AV. 8, 6, 6.

अनुजीविन् (von जीव् mit अनु) P. 3, 2, 78, Sch. 1) adj. von einem Andern lebend, ihm untergeben; subst. Untergebener, Diener AK. 2, 8, 1, 9. H. 496. तस्मात्समानोदर्या स्वसान्योदर्यायै जायाया अनुजीविनी भवति Ait. Br. 3, 37. अनुजीविना कुतः कुशलम् Hit. 73, 3. 49, 19. PAÑKAT. I, 79. KATHA. 18, 50. — 2) m. N. pr. einer Krähe PAÑKAT. 149, 11. 132, 5.

अनुजीव्य (wie eben) adj. wonach man zu leben, sich zu benehmen hat: सारं यद्वाजशास्त्राणामनुजीव्यं न गृह्यते R. 6, 5, 7.

अनुज्ञा (von ज्ञा mit अनु) f. Einwilligung, Erlaubniss AK. 3, 4, 32, (Col. 28), 10. Vop. 26, 25. तद्वा इदमुज्ञानं यदि किं चानुज्ञानात्योमित्येव तदाह KHĀND. Up. 1, 1, 8. नानुज्ञां मे युधिष्ठिरः ॥ प्रयच्छति वधे तुभ्यम् (dich zu tödten) Hip. 1, 45, 46. गुरोः अनुज्ञामधिगम्य RAGH. 2, 66. अनुज्ञेषणा das um-Erlaubniss-Fragen P. 8, 1, 43. अनुज्ञावचन PAÑKAT. 198, 21. Einwilligung zum Fortgehen, Entlassung: प्रतीक्षमाणमनुज्ञा जगतीपते: R. 2, 34, 25. अनुज्ञा प्राप्य वासवात् INDR. 4, 4. रक्षसि प्राप्तानुज्ञे VID. 284. गुरोस्तु लब्ध्यानुज्ञः AK. 2, 7, 10.

अनुसूक (1. अनु + सूक) adj. = अनुगतो ज्येष्ठः P. 6, 2, 189, Sch.

2. अनुसूक (wie eben) adj. auf den Ältesten folgend P. 6, 2, 189, Sch.

अनुसूकम् adv. vom Ältesten beginnend, dem Alter nach Vop. 6, 61.

अनुतर (von तर् mit अनु) n. Fährgeld RĀJAM. zu AK. im ÇKDr. — Vgl. आतर.

अनुतर्प (von तर्प् mit अनु) m. 1) Durst TRIK. 3, 3, 134. H. an. 4, 316. MED. sh. 49. — 2) Verlangen, Begierde dies. — 3) Trinkschale (चपका)

H. an. für berauschende Getränke H. 906, Sch. MED. Vgl. अनुतर्पण.

अनुतर्पण (wie eben) n. Trinkgeschirr AK. 2, 10, 43. für berauschende Getränke H. 906. — Vgl. अनुतर्प.

अनुताप (von तप् mit अनु) m. Reue AK. 1, 1, 2, 25. 3, 4, 150. H. 1378. M. 11, 227. ÇIK. 38, 7. — Vgl. सानुताप.

अनुतापन (von तप् im caus. mit अनु) adj. zur Reue bringend, in Trauer versetzend: धनुषी द्विपञ्चिन्तानुतापने R. 4, 2, 13.

अनुतिल (1. अनु + तिल) gaṇa परिमुखादि.

अनुतूल्य (denom. von तूल mit अनु) अनुतूलयति = तूलेनानुकुर्वाति P. 3, 1, 25, Sch. = तृणायं तूलनानुवृणोति SIDDH. K.

अनुत्त P. 8, 2, 61. (3. अ + नुत्त von नुद्) adj. unerschüttert, unbezwinglich: वीर्यम् RV. 1, 80, 7. तविषीः 3, 31, 13. तत्रम् 7, 34, 11. 8, 79, 5. Die Sch. zu P. 8, 2, 61. zerlegen अनुत्त in अन् + उत्त von उन्द् und führen, übrigens unrichtig, auf als Beispiel RV. 1, 163, 9: अनुत्ता ते मयवन् न किन्नु nichts ist von dir unbezungen; Sāh.: अप्रेरितम्.

अनुत्तम (3. अ + उत्तम) 1) adj. f. आ der höchste, vorzüglichste, heftigste AK. 3, 2, 6. H. 1439. अनुत्तमेष्टमेष्टु लेखिषु KHĀND. Up. 3, 13, 7. गति (in eig. und übertr. Bed.) N. 3, 35. M. 2, 242. JĀG. 1, 87. BHAG. 7, 18. सुख M. 2, 9, 8, 343. धर्म 5, 158. कीर्ति 8, 81. तपस् VIG. 12, 6. व्रत 13, 2. व्रप 14, 8. द्रव्य Hit. Pr. 4. वाक्य R. 1, 2, 22. ज्ञेश Hip. 1, 44. — 2) m. ein Beiname Çiva's Çiv.

अनुत्तमन्यु (अनुत्त + मन्यु) adj. von unbezwinglichem Eifer, Grimm; von Indra RV. 7, 31, 12. 8, 6, 35.

अनुत्तर (3. अ + उत्तर) 1) adj. a) der untere AK. 3, 4, 192. — b) südlich ibid. — c) niedrig, schlecht ibid. — d) fest (स्थिर) DHARANĪ im ÇKDr. — e) ohne Höheres, der vorzüglichste AK. TRIK. 3, 3, 327. H. 1438. an. 4, 234. MED. r. 243. — f) ohne Antwort bleibend, der Antwort nicht werth, = निरुत्तर H. an. = प्रतिवृत्त्यविवर्जित MED. = अवाच्य TRIK. = यदह H. 347. — 2) m. pl. eine Klasse von Göttern, eine Unterabtheilung der Kalpātita H. 94. — 3) n. das Nichtantworten: भवत्यवज्ञा च भवत्यनुत्तरात् NAIŠH. im ÇKDr.

अनुत्तरयोगतत्त्व (अनुत्तरयोग (अनुत्तर + योग) + तत्त्व) n. eine der 4 Klassen von Tantra's bei den Buddhisten BURN. Intr. 638.

अनुत्तरप्राप्यतिक (von अनुत्तर + उपपत्ति) pl. ँका दशाः Name des 9ten der 12 heiligen Bücher der Gāina's H. 244.

अनुत्पत्तिक (von 3. अ + उत्पत्ति) adj. f. ई noch nicht entstanden (buddh.) BURN. Lot. de la b. l. 379.

अनुत्साह (3. अ + उत्साह) adj. ohne Thatkraft; davon nom. abstr. ता Sāh. D. 74, 5.

अनुत्सुक (3. अ + उत्सुक) adj. anspruchlos, bescheiden; davon nom. abstr. ँकता VIKR. 12, 6: अनुत्सुकता खलु विक्रमालंकारः.